

ԱՆԱՏԻՏ

ՀԱՆՐԱՊԵՏԱՆԻ ԱՄՍՕՐԵԱՅ

ԱԶԳԱՑԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԵՂԱՐՈՒԵՍԱԿԱՆ

Ե. ՏԱՐԻ

ՓԵՏՐՈՒԱՐ - ՄԱՐՏ

ԹԻՒ 2-3

ԴԷՄՖԵՐ

ՎԻԹՈՐԻԱ ԱՂԱՆՈՒՐ

Այս անունը, որ իտալական արդի բանաստեղծութեան ամենէն գեղեցիկ անուններէն մին է, հայ անուն մըն է, ու թէպէտ տաղանգաւոր քերթողուհին իտալացի մայր մ'ունեցած եւ իտալական գաւառիկութիւն ստացած ըլլալ, «Հայ» է միշտ, ոչ միայն որովհետեւ հայ հօր մ'աւրելն էր կրէ իր երակներուն մէջ, այլ որովհետեւ իր բանաստեղծութեանը խորը, եւրոպական գեղեցկագիտութեան բոլոր ստացիկ հրապոյրներուն ներքեւ կը արդիւն պարզ, արատաբոյս եւ ուժեղ զգայնութիւն մը որ կը մատնէ քերթողուհուն արեւակցութիւնը Գուշակին եւ Արտվեանին հետ «Անահիտ» յաջարկ թիւերէն մէկուն մէջ պիտի հրատարակենք ուսումնասիրութիւն մը այս ինքնատիպ ու մեղի համար կրկնապէս շահեկան քերթողուհուն գործին վրայ, ու պիտի տանք նաեւ էնոր ամենէն գեղեցիկ էջերուն թարգմանութիւնը։ Այս անգամ կը հրատարակենք թարգմանութիւնն իր լաւագոյն քերթումներէն մէկուն, ինչպէս եւ այն գնահատական հատուածին որ Վիթթորիա Աղանուրի

գործին նուիրուած է իտալական արդի բանաստեղծութեան մասին վերջին տասը տարուան միջոցին լոյս տեսած լաւագոյն աշխատութեան՝ ման ձորնիւր գրքին (1) մէջ, այդ հատուածէն կը տեսնուի թէ հայաբուն քերթողուհին, իտալացի մեծագոյն վարպետներուն իսկ կարծիքով, որքան բարձր տեղ մը կը բռնէ իտալական արդի գրականութեան մէջ, կը կարծենք միայն թէ ման ձորնիւր սխալի Վիթթորիա Աղանուրի բանաստեղծութեան տրամադրոյ թուացման էջերը Արեւելքի ազդեցութեան արդիւնք՝ իսկ անակնադիմաբար էջերը եւրոպական ազդեցութեան տարածման պտուղ նկատելով, մեղի կը թուի թէ բողոքէ, ընդդէման, յուսաւորուած յամառ պայքարի էջերուն մէջ հայ արեւուն է որ մեծագոյն կ'երգէ, եւ այն հոյակապ քերթումը որ Վիթթորիա Աղանուր իր հատորին սկիզբն է դրած իբր նախադրուի գործին եւ իբր խոսքում իր փիլիսոփայութեանը, («Լուսնի տակ» հազար ձիւրներ...») հայ ցեղին դարաւոր ճակատագիրը կը շրջադնէր կարծես։

Ա. Զ.

(1) Jean Dornis. — La Poésie italienne contemporaine.